

**ORIENTACIONS PER A LA DEFINICIÓ DELS APRENTATGES BÀSICS PER GARANTIR UNA ADEQUADA TRANSICIÓ DE L'EP A L'ESO
LLENGUA CATALANA**

Currículum d'EP del quart al sisè curs, APRENTATGES AVALUABLES

* Categories dels aprenentatges: A) Aprenentatge essencial; B) Aprenentatge intermedi; C) Aprenentatge avançat.

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR, PARLAR I CONVERSAR

A	B	C	APRENTATGES (bàsics , destacats en negreta)
1.1			1.1. Participa activament en activitats de comunicació dins l'aula (converses, explicacions de vivències personals, avisos, debats, demandes d'informació, presentacions personals i dels altres, etc.) amb distinta intenció, seguint un ordre espacial, cronològic o lògic en el discurs i valorant i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.
1.2.			1.2. Inicia, manté i finalitza una conversa.
	1.3.		1.3. Incorpora les aportacions dels altres dins el propi discurs.
	1.4.		1.4. Arriba a acords.
	2.1.		2.1. Produeix i presenta textos orals de manera estructurada i amb adequació a les diferents formes textuais (expressió de desitjos, gusts, preferències, sentiments i vivències; descripcions d'objectes, persones i escenes, etc.), respectant l'ordre discursiu i les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.
	2.2.		2.2. S'expressa oralment amb pronunciació, entonació, ritme i volum adequats al tipus de missatge i a la situació de comunicació.
2.3.			2.3. Presenta idees, coneixements i fets, narrant-los i descrivint-los de manera coherent i ordenada.
2.4.			2.4. Escriu i conta contes utilitzant el gest i l'entonació adequats.
2.5.			2.5. Expressa les opinions pròpies en converses.
2.6.			2.6. Expressa desitjos, gusts i preferències.
2.7.			2.7. Expressa sentiments diferents.
	2.8.		2.8. Identifica dades del discurs articulat d'una conversa.
	2.9.		2.9. Interpreta les intencions del text segons la necessitat comunicativa.
	2.10.		2.10. Identifica la finalitat del text.
	2.11.		2.11. Utilitza diferents recursos que ens permeten dur a terme una gran varietat de funcions comunicatives (presentar-se i presentar els altres, demanar i donar informació, expressar sentiments, opinions, acord, desacord, etc.).
	2.12.		2.12. Posa en pràctica estratègies bàsiques de comunicació, sabent comunicar-se de manera oral en diferents situacions, amb distintes finalitats i per a diverses necessitats comunicatives.
3.1.			3.1. Manté una escolta atenta i la mirada amb l'interlocutor, així com una distància adequada.
3.2.			3.2. Respecta el torn de paraula.

3.4. 3.5.	3.3.	3.3. Pronuncia amb claredat, ritme i entonació adequats.
		3.4. Es mostra respectuós amb les participacions orals dels altres.
		3.5. Utilitza els recursos lingüístics per expressar les normes de cortesia, atenció i correcció en la comunicació oral.
	3.6.	3.6. Adopta postures i fa gests adequats al tipus de discurs.
	3.7.	3.7. Interpreta elements extralingüístics que afavoreixen la comprensió del llenguatge oral: gests, sons, pòsters, etc.
	3.8.	3.8. Coneix l'ús i la utilitat de les estratègies de comunicació oral en el propi aprenentatge, i comenta les seves experiències amb el grup classe.
	4.1.	4.1. Elabora un discurs coherent, cohesionat i adequat.
	4.2.	4.2. Coneix i aplica tècniques que impliquin cercar, obtenir, seleccionar i organitzar informació referida als continguts de l'àrea per aprendre a expressar-se de manera correcta.
	5.1.	5.1. Utilitza documents impresos, audiovisuals i digitals per obtenir, seleccionar, classificar, comparar i relacionar amb autonomia i responsabilitat la informació més important i necessària.
	6.1.	6.1. Reconeix i usa els registres lingüístics segons el grau de formalitat, fent ús d'un llenguatge no discriminatori i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.
	7.1.	7.1. Identifica el sentit global del text. Reconeix i identifica les idees principals i les secundàries.
7.2.		7.2. Reconeix incoherències en textos orals.
	7.3.	7.3. Planteja preguntes prèvies a la lectura de textos de diferents tipus (informatiu, argumental, etc.) facilitant la localització de la informació més rellevant.
	7.4.	7.4. Respon a preguntes sobre dades i idees explícites en el text.
	7.5.	7.5. Identifica elements no verbals que acompanyen els textos orals.
	7.6.	7.6. Dedueix informació.
	7.7.	7.7. Empra un vocabulari ampli i adequat, així com els connectors i marcadors del discurs apropiats.
	8.1.	8.1. Reprodueix diferents tipus de text inclosos els de tradició oral: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i en memoritza alguns.
8.2.		8.2. Comprèn textos literaris senzills.
	9.1.	9.1. Representa històries, contes i obres de teatre adequats a l'edat, a través de la paraula i els gests.
	9.2.	9.2. Escenifica els textos adaptats.
	9.3.	9.3. Utilitza els recursos extralingüístics convenients per reforçar i millorar l'expressió.
	10.1.	10.1. Treballa textos orals provinents de recursos multimèdia o audiovisuals.
	10.2.	10.2. Usa els mitjans audiovisuals i de comunicació i és capaç de comentar amb capacitat crítica el contingut, el llenguatge i la finalitat de la informació i diferenciar entre informació i opinió.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

A	B	C	APRENTATGES (bàsics , destacats en negreta)
1.2. 1.3.	1.1.		1.1. Comprèn textos escrits, tant de caràcter informal com d'un grau més alt de formalitat.
2.1. 2.2. 3.1.	1.4. 1.5.		1.2. Identifica la informació rellevant de diferents textos, i reconeix les parts de l'estructura organitzativa i els personatges. 1.3. Reconeix la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text. 1.4. Reconeix les idees principals i les secundàries del text. 1.5. Comprèn el sentit general del text mitjançant la lectura, la reflexió i la interpretació de certes convencions específiques, com els temes recurrents, els elements del relat literari i la rima.
3.1.	3.2.		2.1. Formula i respon preguntes de manera oral i escrita, narra històries i expressa sentiments, experiències i opinions.
3.1.	3.3.		2.2. Participa en activitats i jocs per a la consolidació de la consciència fonològica.
5.1. 5.2.	3.4. 3.5. 3.6.		3.1. Aplica els signes de puntuació per donar sentit a la lectura. 3.2. Empra el text donat per fer inferències directes basades en la lectura. 3.3. Usa diccionaris, diaris, enciclopèdies, Internet, material audiovisual, etc., com a font d'informació i per comprendre textos. 3.4. Dedueix el significat de paraules i expressions amb ajuda del context. 3.5. Formula i comprova hipòtesis per a la comprensió lectora.
5.1. 5.2.	3.8.	3.7.	3.6. Resumeix les idees bàsiques del text.
5.1. 5.2.	4.1.	3.9.	3.7. Infereix normes ortogràfiques a partir del coneixement de les relacions fonema-grafia.
5.1. 5.2.	5.3. 5.4. 5.5.	3.10.	3.8. Cerca i selecciona informació en diferents fonts i suports, a la biblioteca o a Internet.
5.1. 5.2.	5.3. 5.4. 5.5.	3.11.	3.9. Relaciona els elements lingüístics amb els no lingüístics en els textos periodístics i publicitaris, interpretant i formulant hipòtesis.
5.7.	6.1.	5.6.	3.10. Aprèn i entén més enllà del sentit literal del text. 3.11. Interpreta alguns elements implícits com la ironia i el doble sentit. 4.1. Interpreta gràfics, esquemes, taules, mapes conceptuals, plànols, quadres sinòptics i altres il·lustracions, i expressa de manera oral o per escrit la intenció comunicativa. 5.1. Reconeix la funció comunicativa de la llengua en diferents tipus de text. 5.2. Identifica diferents tipus de text. 5.3. Llegeix i comprèn textos periodístics i publicitaris, n'identifica la intenció comunicativa i diferencia entre informació, opinió i publicitat. 5.4. Comprèn i identifica diferents tipus de text no literari (expositiu, narratiu, descriptiu i argumentatiu) i de la vida quotidiana. 5.5. Identifica i coneix les característiques fonamentals dels textos literaris narratius, poètics i dramàtics, i identifica recursos retòrics i mètrics propis dels poemes.

<p>6.2.</p> <p>7.1.</p> <p>7.2.</p> <p>7.3.</p> <p>8.1.</p> <p>8.2.</p>	<p>7.4.</p> <p>7.5.</p> <p>9.1.</p>	<p>5.6. Elabora comentaris de textos literaris, centrant-se en els temes i els personatges.</p> <p>5.7. Identifica els elements del còmic per comprendre'l i interpretar-lo: vinyetes, globus, onomatopeies, signes convencionals, etc.</p> <p>6.1. Recita i representa textos procedents de la tradició literària popular (llegendes, contes populars, rondalles, etc.).</p> <p>6.2. Participa en jocs lingüístics per millorar la comprensió, a través d'activitats literàries (endevinalles, embarbussaments, acudits, dites i refranys, etc.) i no literàries (sopes de lletres, mots encreuats, jeroglífics, etc.).</p> <p>7.1. Llegeix diferents tipus de text i en qualsevol suport, i hi mostra interès.</p> <p>7.2. Expressa preferències per determinades lectures.</p> <p>7.3. Expressa les opinions i els gusts personals sobre els textos llegits.</p> <p>7.4. Llegeix amb freqüència i per iniciativa pròpia.</p> <p>7.5. Fa ús de la biblioteca d'aula i de centre, amb seguretat i autonomia, respectant les normes de funcionament.</p> <p>8.1. Fa lectura comprensiva en silenci.</p> <p>8.2. Llegeix diferents tipus de text amb l'altura, l'entonació, la fluïdesa, la pronunciació i el ritme adequats.</p> <p>9.1. Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació i elaborar tasques senzilles sobre temes d'interès (contes, cançons, endevinalles, jocs, etc.).</p>
---	-------------------------------------	--

BLOC 3. COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

A	B	C	APRENTATGES (bàsics , destacats en negreta)
<p>2.2.</p> <p>4.1.</p> <p>4.2.</p> <p>5.1.</p> <p>6.4.</p> <p>7.1.</p> <p>8.1.</p> <p>10.1.</p>	<p>1.1.</p> <p>1.2.</p> <p>2.1.</p> <p>3.1.</p> <p>3.2.</p> <p>5.2.</p> <p>6.1.</p> <p>6.2.</p> <p>6.3.</p> <p>9.1.</p> <p>9.2.</p>		<p>1.1. Usa adequadament els signes de puntuació: punt, coma, punt i coma, dos punts, punts suspensius, signes d'exclamació i d'interrogació.</p> <p>1.2. Aplica correctament les normes ortogràfiques. Produeix textos seguint les normes bàsiques de presentació establertes: marges, disposició sobre el paper, netedat, qualitat cal·ligràfica, separació entre paràgrafs, interlineat, etc.</p> <p>2.1. Fa produccions escrites utilitzant la transposició de textos per millorar les produccions: dramatització de relats, conversió d'un relat en còmic, pas de l'estil directe a l'indirecte, etc.</p> <p>2.2. Empra connectors, separa les produccions en paràgrafs, evita repeticions, etc., per millorar les produccions escrites.</p> <p>3.1. Utilitza la premsa local per cercar notícies, opinions o entrevistes i exposa per escrit les seves opinions.</p> <p>3.2. Redacta textos periodístics (notícies, cròniques, reportatges, entrevistes) i publicitaris (anuncis, cartells) i expressa per escrit opinions, reflexions i valoracions argumentades.</p> <p>4.1. Comunica per escrit coneixements, experiències i necessitats.</p> <p>4.2. Reconeix l'escriptura com a eina de comunicació útil i necessària.</p> <p>5.1. Elabora i presenta per escrit qüestionaris, esquemes, mapes conceptuals, resums, descripcions i altres textos propis de l'àmbit acadèmic de manera clara i visual.</p> <p>5.2. Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació, dissenyar i presentar esquemes i mapes conceptuals.</p> <p>6.1. Escriu i presenta textos propis, elaborant esborranys i seguint el procés de planificar, redactar i corregir.</p> <p>6.2. Segueix un pla de producció de textos sistemàtic per fomentar l'eficàcia escriptora i la creativitat.</p> <p>6.3. Fa esborranys abans de la redacció final de textos.</p> <p>6.4. Revisa els treballs fets.</p> <p>7.1. Presenta de forma escrita textos expositius, narratius, descriptius i argumentatius, seguint un guió establert.</p> <p>8.1. Inclou il·lustracions, subratllats, taules, gràfics, diferents tipus de lletres, colors, etc., en els textos propis per millorar-ne la comprensió.</p> <p>9.1. Escriu textos de caràcter literari i lúdic (contes, poemes, autobiografia, escenes d'obres de teatre, còmics, cançons, endevinalles, etc.) i els presenta dins l'aula.</p> <p>9.2. Aplica les propietats textuais en les produccions.</p> <p>10.1. Utilitza els programes o recursos informàtics de processament de textos per compondre textos i cercar informació.</p>

BLOC 4. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

A	B	C	APRENTATGES (bàsics , destacats en negreta)
<p>2.1.</p> <p>2.3.</p> <p>2.4.</p> <p>3.4.</p> <p>3.5.</p> <p>4.1.</p> <p>4.2.</p> <p>5.1.</p> <p>6.2.</p> <p>6.3.</p> <p>6.5.</p> <p>6.7.</p>	<p>1.1.</p> <p>2.2.</p> <p>3.1.</p> <p>3.3.</p> <p>6.1.</p> <p>6.4.</p> <p>6.6.</p>	<p>3.2.</p> <p>4.3.</p> <p>4.4.</p>	<p>1.1. Utilitza correctament en les produccions pròpies les normes ortogràfiques, morfològiques, sintàctiques i lexicosemàntiques de la llengua, i és capaç d'explicar-les de manera oral.</p> <p>2.1. Elabora diferents tipus de produccions orals i escrites aplicant els coneixements bàsics sobre l'estructura de la llengua.</p> <p>2.2. Utilitza la terminologia gramatical i lingüística de la llengua en les activitats de composició i comprensió de textos.</p> <p>2.3. Corregeix textos propis o del company aplicant les normes gramaticals i ortogràfiques.</p> <p>2.4. Revisa la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació de les tasques i fa una valoració dels resultats.</p> <p>3.1. Coneix, reconeix i usa paraules sinònimes i antònimes, paraules homònimes i polisèmiques, neologismes i manlleus, sigles i abreviatures, i n'analitza les formes i en comprèn el significat.</p> <p>3.2. Coneix les abreviatures del diccionari.</p> <p>3.3. Identifica paraules compostes, prefixos i sufixos, i les utilitza en la construcció de textos senzills.</p> <p>3.4. Crea paraules derivades i distingeix les diferents famílies de paraules.</p> <p>3.5. Coneix diferents tipus de diccionaris.</p> <p>4.1. Comprèn el concepte d'oració.</p> <p>4.3. 4.2. Reconeix oracions simples, en comprèn el significat i n'identifica subjecte i predicat, amb els respectius nuclis i complements.</p> <p>4.4. 4.3. Identifica i empra textos senzills, i hi reconeix el predicat verbal i els seus complements (directe, indirecte i circumstancial), així com el predicat nominal i l'atribut.</p> <p>4.4. Reconeix si l'oració és activa o passiva i és capaç de fer la transformació de l'una a l'altra per produir diferents tipus d'oracions segons l'actitud del parlant.</p> <p>5.1. Escriu i presenta de forma oral i escrita les oracions amb un ordre lògic i amb les concordances adequades.</p> <p>6.1. Coneix i reconeix totes les categories gramaticals per la seva funció en la llengua.</p> <p>6.2. Reconeix el nom, el substitueix i n'expressa les característiques: classes de noms, gènere i nombre.</p> <p>6.3. Expressa accions o estats.</p> <p>6.4. Enllaça o relaciona paraules o oracions.</p> <p>6.5. Reconeix els determinants i en distingeix la funció.</p>

6.8.			6.6. Classifica els distints tipus de determinants.
6.9.			6.7. Identifica els adjectius i fa la correcta concordança amb el nom.
		6.10.	6.8. Distingeix els graus de l'adjectiu.
	6.11.		6.9. Reconeix i utilitza els pronoms personals.
		6.12.	6.10. Identifica, distingeix i classifica els pronoms febles i forts.
	6.13.		6.11. Identifica el temps, el mode, la persona, el nombre i la conjugació dels verbs. Classifica les formes no personals del verb.
		6.14.	6.12. Reconeix les perifrasis verbals.
	6.15.		6.13. Conjuga verbs regulars i irregulars i es fixa en els canvis produïts en l'arrel i en les terminacions.
	6.16.		6.14. Coneix les formes verbals simples, compostes i perifràstiques. Reconeix i utilitza les formes no personals del verb.
	6.17.		6.15. Identifica l'adverbi.
7.1.			6.16. Coneix les preposicions.
	7.2.		6.17. Identifica les conjuncions.
	7.3.		7.1. Coneix i aplica adequadament les normes ortogràfiques bàsiques en les produccions escrites.
		7.4.	7.2. Empra amb correcció els signes de puntuació.
8.1.			7.3. Identifica paraules que han de dur accent diacrític.
8.2.			7.4. Reconeix els diftongs i els hiats.
9.1.			8.1. Usa les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació, llegir textos, etc.
			8.2. Fa servir correctament el teclat i l'empra per escriure textos petits.
9.2.			9.1. Reconeix i respecta la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar, en l'àmbit de les Illes Balears i en l'àmbit de l'Estat espanyol.
			9.2. Reconeix els diferents registres, els relaciona amb la situació comunicativa i hi adequa l'expressió pròpia.

BLOC 5. EDUCACIÓ LITERÀRIA

A	B	C	APRENTATGES (bàsics , destacats en negreta)
<p>1.1.</p> <p>2.2.</p> <p>2.3.</p> <p>3.1.</p> <p>3.2.</p>	<p>1.2.</p> <p>2.1.</p> <p>2.6.</p> <p>4.1.</p> <p>4.2.</p> <p>5.1.</p> <p>6.1.</p> <p>7.1.</p> <p>7.2.</p>	<p>2.4.</p> <p>2.5.</p>	<p>1.1. Llegeix i comenta textos propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, etc.) utilitzant, entre altres fonts, pàgines web.</p> <p>1.2. Fa ús de diferents estratègies per comprendre textos, com el subratllat de les idees essencials, la relectura i la consulta al diccionari, per identificar els missatges i valors que transmeten aquests textos.</p> <p>2.1. Produeix contes i poemes, de manera manual o digital, fent un ús coherent de la llengua escrita i la imatge per expressar situacions comunicatives concretes.</p> <p>2.2. Llegeix petites obres literàries, completa les activitats proposades i exposa oralment les seves opinions.</p> <p>2.3. Elabora textos escrits i orals treballats dins l'aula (normes de classe, horaris, fullets, reclamacions, etc.), com a eina d'informació i per satisfer les necessitats comunicatives a partir d'unes pautes donades.</p> <p>2.4. Fa una lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals, tenint en compte les convencions literàries (gèneres, figures, etc.) i la presència de certs temes i motius recurrents.</p> <p>2.5. Recrea i compon poemes i relats per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records a partir de l'anàlisi de les característiques d'alguns models i amb l'ajuda de recursos que permetin l'expressió creativa.</p> <p>2.6. Empra un vocabulari adequat segons les diferents situacions comunicatives, adquirit a través de la lectura de textos literaris i no literaris.</p> <p>3.1. Utilitza la biblioteca d'aula i de centre per obtenir informació i com a font de plaer en la lectura d'obres literàries adequades.</p> <p>3.2. Llegeix amb autonomia, s'interessa per diferents tipus de temes i textos i utilitza la lectura com a font de plaer personal.</p> <p>4.1. Escolta textos literaris i fa una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta, de textos propis de la nostra tradició popular: endevinalles, refranys, cançons de triar, faules, rodolins, gloses, rondalles, poemes, contes, etc., adequats als interessos infantils.</p> <p>4.2. Identifica i corregeix, en textos orals i escrits dels mitjans de comunicació impresos, audiovisuals i digitals, els trets i les expressions que manifesten discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.</p> <p>5.1. Utilitza diferents tipus de lectura d'obres i textos literaris: lectura silenciosa, en veu alta, expressiva, etc.</p> <p>6.1. Escolta, comprèn, memoritza i recita poemes adequats a l'edat.</p> <p>7.1. Identifica i aplica el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.</p> <p>7.2. Interpreta, mitjançant gests i paraules, escenes d'històries, contes, obres de teatre, etc.</p>